

UKUS BRESAKA

Dragan izade u ogromnu svetlosnu paniku zalaska. Zasad je odjekivao od bakarnih truba. Proroci i histerici, reče Dragan. Ovo je čas velikih reči.

Zalazak je pretvarao grad u ruševine. On vide: u narančastoj, nemoj eksploziji koja se odvijala sporo kao na usporenom filmu, na ravnom krovu višespratnice stajao je usamljen čovek. Oko njega su rasli crni šiljci antena. On je pravio štetnije kao da poziva nekog, mada mu se glas nije čuo.

U suvoj svetlosti žice antena su se tanjile i nestajale; svetlost ih je izjedala. Dragan zazmuri. Nebo se iskrivljavalo na jednu stranu.

Grad se menja, reče Dragan. Promene se dešavaju pred mojim očima. Židovi se tanje, sve postaje trošno. Evo: u baštama je cveće bleštavo kao staklo. Evo: na terasama sede useljelci. Evo: malter opada sa zida. Kuće su šupljikave.

Kuće, reče on, kuće šupljikave, pune mrtvih, suvih tela bubašaba, pumiranih između zidova, ispod podova, u pukotinama; u gladi, u panjenu, u slepom bolu, u užasu. Užasni insekti, belog vezivnog tkiva koje se pojavljuje dok razvlače oklop, provlačeći se, nesavršene, nepravilno, nezgrapne, a ipak užasno stare, one koje su preživele ledeno doba, potope, promene u klimi; one koje sada ispunjavaju gradove, puzaju kroz kanalizaciju, neumitlivo.

On dodirnu zid kraj koga je prolazio rukom i zadržao: učinilo mu se kao da je osenio pod prstima šuštanje nevidljivih insekata koji su prolazili kroz skelet kuće, navikli na senku, uzmemirani sada ogromnom svetlošću.

Ovaj grad, reče Dragan, ovaj grad ima toliko svojih nevidljivih vidova, ja dolazim da ih otkrijem. Ja dolazim da kažem sve skrivene veze.

On pogleda: na trotaru se odvijala mravilja svadba. Gomilica mrava je kličući, zamršavala se, razlivala; s vremena na vreme sa gomilice su poletali krilati izabranici.

Mravi, reče on, mravi koji se tajanstveno javljaju po sobama, odjednom, plitajući svoji zamršeni, nepogrešivi konac ka hlebu, ka česmi oko koje ima vode u kapljicama. Mravi na betonu, na stolu: usamljeni izvidnici. Zemlja nam šalje svoje znake.

Na vratima timarnice preko puta sunce je pravilo od lina, na kome su još uvek bili čitljivi natpisi sa sadržinom nekadašnjih konzervi, oklope i pozlaćene okove. Iznad radionice za popravku velosipeda okretalo se veliko točak. Po oblinit metala puzio je tanak, tečan sjaj: sunce je već razjedalo krovove.

Dragan dođe do radionice za izradu predmeta od srebra i stade: katanac. Radionica je bila zatvorena. On se nađe nad nečistim izlogom: jedna kubura, crkvena posuda, ukrasi seoskih nevesta, mnogo prašine, mrtve muve. U jednom uglu je stajala gomila starog novca, krupne metalne pare već neprepoznatljive pod prašinom.

Posle kakvog zemljotresa, reče Dragan, posle kakvog su otvaranja zemlje pokrivene teškom, zagušljivom crvenicom, sivojama peska, nepropustljivom, masnom ilovinom. Koliko vremena su stajale, slepe, bez mogućnosti za osećanje vremena, sem kroz oksidaciju, na tom putu vraćanja ka metalnim rudama, žvakane nemim, bezubim ustima zemlje. I kako su se ponovo vratile, neprihvaćene, kakvim zemljotresom, ikakvim izdizanjem sivojama, da bi ponovo bile dodirnete čovečjom rukom, rukom onoga koji je držao plug koji ih je izbacio na svetlost, rukom onoga koji je kopao grob. Zemlja nam šalje svoje znake, svoje glasnike.

Kuće su se raspadale u suvom, nervoznom vazduhu: iz njihovih utroba točila se crvotočina. Iz prozorskih stakala odigravali su se podmlčki požari: goreo je astmatični ugaj, buncao fosfor bolujući od difterije.

Dragan produži neodlučno. Iz izloga radnje, odmah do radionice za izradu predmeta od srebra, blesnu nešto.

Dragan zastade: neko ga je posmatrao iznutra i on shvati da taj koji ga posmatra očekuje od njega da uđe. Kada otvori vrata, shvati: iz polutane su svetlošću naočari. Dragan sise niz dva stepenika. Morao je da se sagne zbog niske tavanice, neobično crne. U sivom vazduhu vide: onaj koji je nosio naočari sedeo je na niskoj drvenoj stoličici i držao u ruci uglačani drveni kalup za cipele. Tražite kutundžiju, upitaše naočari.

Dragan potvrdi glavom. Kalup se spusti na zemlju. Naočari kao da se malo podiгоše nagore.

Poznavali ste ga, pitao je obučar. Dragan, ne shvatajući, odmahnu glavom. Da li ste bili deli nešto kod njega, reče obučar. Nešto vaše. To još uvek može da se uredi.

Dragan pogleda ka tavanici i shvati: crnilo tavanice dolazilo je od muva. Svuda su puzile spore, poluispavane muve, priljubljujući se jedna za drugu, vukući se.

Po vratu i po rukama obučara kretale su se tamne mrilje. Da mu niste dali nešto da vam prodaju, pitao je on, gnejeći krupne, meke muve dlanom.

Ne, reče Dragan. Zašto? On je juče umro, reče obučar. Došli su neki ljudi i zatvorili radnju. Jeste li imali nešto vaše tamo?

Nisam znao, reče Dragan. Ništa, reče obučar, onda ništa.

Dragan se okrete. Oči su mu se privikavale na maslinastu slojanjenost sivog vazduha. Na rafovima unaokolo ležali su obučarski kalupi, glatki, nezgrapno elegantni, užasno usamljeni, kao tragovi ljudi koji ništa drugo nisu ostavili posle svog odlaska.

Jeste li hteli da kupite zlato, reče obučar, i Dragan shvati da je on nešto govorio i pre toga, ali da se zvuk njegovih reči, neprihvaćen, odmah taložio po hladnoj tišini rafova.

Ne, reče Dragan. Nije to u pitanju. Ako ste za zlato, reče obučar, nečisto se osmehujući iz naočara, tada bi mogli da se pogodimo.

Dragan podočica izlazu. Muve su bile uznemirene: pevnale su se jedna na drugu, sakupljale u gomilice, zujale želatinskim zvukom, oblapome. Unaokolo su svetlošću mutnim i hladnim sjajem usamljeni kalupi, uglačani bezbrojnim dodirima rukav, sa priljapljenim slojanjenim znojem na oblinama, ispljuvani muvama.

Obučar je bio ustao i nešto mrmljao.

Napolju sunce više nije osvetljavalo grad; samo je zvonik imao jedan žut deo, kao sagrađen od drugog, nepoznatog u gradu, materijala. Zvona su zvonila. U zvoniku su se videla dva crna nezgrapna čoveka koja su se tukla. Kroz prozor su izletale žute ptice.

Dragan zastade još jednom pred izlogom: na stare, zelenkaste pare padala je meka, topla prašina kroz nevidljive pukotine u daskama. Učinilo mu se, tako sakupljene na gomilu, kao da se spremaju da podu za svojim sopstvenikom, da se ponovo vrate u zemlju, hirovite, neodgovorne, nedostupne, čuvajući tajnu.

Tri zupca: poslednji od njih razdvojen u račvu, malo iskošenu: kuka za zakačivanje, mengele. Naglo proširile: zglob, zatvoren sa svih strana, sa tajnom svoje pokretnosti skrivenom pod čvrstim hinskih oklopom. Čeljust: povijena nadole; dva para vilica, iznad njih: crni končići sa zadržavanjem na kraju, kao na iglama za pletenje. Oči skrivene duboko, neprozirne. Telo stvoreno za prodor, za zabadanje u zemlju, za grubosti. Mala, crvenkasta, oštra vlaknaca po rubovima; metalni, ljubičasti sjaj po oklopu.

Glava kao da se pomače. Oči su se okretale, mučeći se da dohvate u svoju žihu nevidljivu opasnost. Dragan podiže glavu. Dole pod staklenom pločom, krupni tropski insekt stajao je nepokretno.

U muzeju je viđala prijatna polutana. Šaloni su bili spuštani: kroz česne pukotine između njih svetlost je bljeskala mačjom lukavošću, suzavajući se i proširujući. Iznad vilirina su bele šipke neona.

U mrtvom vazduhu iz stakala ležali su krhki papirni leptiri, šupljivi tvrdokrilci, prozirne, želatinske larve. Pod njima su stajale male etikete sa naučnom klasifikacijom ispisane bledim mastilom. Dragan pride prozoru: bio je zatvoren nekom komplikovanom napravom. Napolju je prolazio kamion, stakla su sasvim slabo podrhtavala kao da po njima udara neakav krupan insekt, grad se gušio u sopstvenoj vreli. Dragan pomisli kako bi bilo fino da pobaca sve te staklene kutije kroz prozor: ljudi bi gazili po staklenim krhotinama i suvim oklopima ispražnjenih buta, kamioni bi prolazili, odnekud bi došao veter: sitna crvenkasta prašina od gnejenih suvih krila insekata vratila bi se tamo, u polje iz grada, tamo gde samo crne linije pruge uzose simetriju u pejzaž, i odakle je sve to nepravilno oduzeto i smešteno bez ikakvog smisla u ovaj naslini red. Oseti potrebu da rukom dodirne zemlju, da raspreta nečistu, dubršnu zemlju rukama, da mu se nokti pune sitnim peskom i priljavištinom, da uvlači prste između gnezda vlažnih bubica i obezličanih parčadi zardalog gvožđa, da rastura taj haos kroz koji se probijaju ponovo i uvek novi beli korenčići rastinja izraslog iz bačenih semenki.

Na vratima se ukaza čuvar.

Dragan se okrete: instinktom sumtačkog lovca oseti odmah, po promeni u svetlosti, da još nekog ima u sobi. Prode pored čuvara (ja gazim po mahovini; jelen je negde tu; ja tiho zviždim u travku stisnutu između dva prsta; ja pazim na svetlosti) i prode redom kroz nekoliko soba: bledo modra tela gnjavaca u žuto-zelenkastom alkohol, artifičijelno nameštena tela malih poljskih životinja suvog krzna sa koga opada vlakno, ribe ispunjene strugotinom.

Side brzo na donji sprat. U etnološkom odeluku metalni ukrasi sa seoskih nožnji bleštali su neakvim mutnim, iz nekog davnasnijeg sna poznatim sjajem.

Vampiri i uroci, reče on. Krpice vezane iz grada kuće. Zrtvovanje prvih zrna godišnje žetve. Spaljivanje isebanih noktiju. Sporo prisvajanje svojstva bilja. Obnavljanje umrlah.

Prode pored velikog kamenog čupa u kome se čuvalo žito. Pažljivo udari noktom. Čup zaveća.

Strah od gladi, reče on. Strah od praznine. Strah od onoga što dolazi posle očaja.

Prolazio je pored nezgrapnih drvenih kašika. Mali trošci stajali su kao smanjene pečinske životinje ukočene i osamućene pred divljim okom vatre.

Preci, reče on. Vi koji ste čitali vreme iz zamršene kalendara bilja i insekata. Vi koji ste znali kud odlažete, upućujući se ka korenju zove i žitodorodnoj zemlji. Vi koji ste čuvali vatru i pronalazili mesta za gaženje reke. Koliko sam to ja?

U polutami stari drveni predmeti imali su slojanjen, mrtvački sjaj.

Dragan pruži ruku i dodirnu držaljku grubog, iskečnog rala. Oseti lako podrhtavanje. Zatim vide da podr-

NIKO GRAFENAUER

ELOHIM

SAM

Iznemada u jedan mah otpada s tebe sve, stojiš pred svetom sam-do-kraja-tu. Oblaci te s vremena na vreme nadleću kao pretnja. Čuješ nejasne glasove, prah se lepi na tebe.

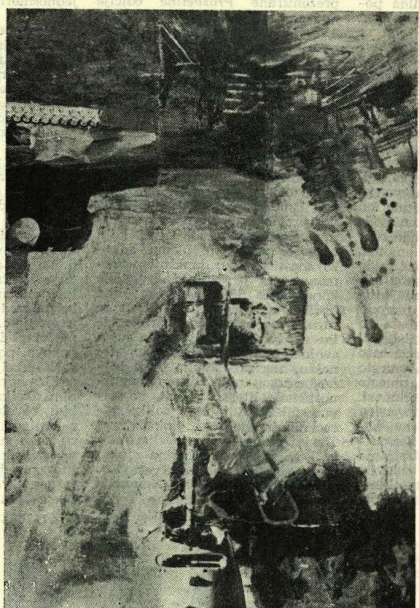
Svaka vrata koja pritisneš otvaraju se u noć, crvi kao čunkovi jure po tebi. U vetru koprive mljaskaju svojim vrelin jezicima, misli se koće, strah se raznosi na sve strane.

JASTREB

S cviljenjem su potonuli pacovi, muk se stvrdnuo nad krčljivim svetom, još drhti mesnata usna blata. Nevidljivi kukac u mrtvom zraku nateže zvoneću strunu, duž puta trave tinjaju kao oštri pokliči.

Usahla svetlost ne trenje, stvari su kao odsutne, kapcima češ pritisnuti njihove dupe pramenove. Mračna klešta se zariju u tvoju meku uspomenu, u njoj se prizor za prizorom raspada u crne pramenove.

Jastreb se kao tamna pega šćućurio između senki i privedenja, gledaš ga; u dupljaj mržnji se roguši pakosnom glavom. Tvoje lice je kao izlizana krpa koja svetli kad iz kuće odlaziš između drveća utisnutog u noć.

ŽED

U jesenjem mraku u koji se zarijavu mrke vatre zemlja je kao preteča zubata čeljust. Svaka stopa kad je utisneš u pesak opete te, iza tebe leži dug trag kopirivna lišća.

Jezik ti se pruža iz usta kao roj crnih muha, kušajući vrškom slast poslednjeg dima. Nemo te opkoljavaju jednooke stene s ogledalima gde se koščati prsti pružaju za tobom.

Žed u tvom grlu stegnuće se kao mračan čvor koji ne možeš da ispljuješ, sam si, nikog u blizini.

PANDŽE

Rasprostro si svoje misli nad bledim bićima kao da je na njih legla senka nevidljive mreže. Sprud bulji u tebe iz mrtve sluzi, bežiš, na kliskom rubu svesti mračna pojava.

Daleko si u hladnim krajevima; tvrd kao od starosti hoćeš da se vratiš, a uklet si u to biti-mimo-sebe-sam. Muk će se ugnuti, crni jezici će liznuti prašinu, u martu će se mrkom milnom rascvetati pandže.

STRAH

Kuća je mračan trup u koji ćeš se na kraju svih puteva uvući kao kornjačina glava. Njeni mrki otvori su zakrpljeni zlobnim licima. Kruti pogledi u tami se zabadaju u tebe.

tava i staklo na obližnjoj vitrini. Svi predmeti su lako podrhtavali. Zatim se iz mnoštva zvukova koji su uskakali spolja odvojio poznati zvuk: bušilica koja je razbijala asfalt. Napolju su raskopavali ulice.

Izide i vide: radnici su popravljali podzemne električne instalacije: na svetlost dana izlazili su tajanstveni spletovi bakarnih i olovnih žica, ceo jedan rudni krivotok, i grčili se na suncu.

Iza njega ostade muzej; pred njim grad sa otvorenim kanceroznim čuvima. Kuću na uglu su rušili. Ljudi su prelazili preko gomila rečnog šljunka da bi ušli u apoteku. Vazduh je bio zasićen krečnom prašinom, strugotinama, metalnim bleskom.

Draga se oseti ogoljenim, ugroženim: pretio mu je masni metal obavijen nevidljivim zrcima peska, rastopljeni katran koji je tekao sa kablova i lepao se po drvetu. Kroz vazduh su plovila jezera ribljeg jezina. Podne se zgusnulo.

On vide: u dugim staklenim cevima u prodavnici li-munade pivali su naduvani žučasti daždevnjaci.

Dovuče se do kuće: grad je brektao, pun teških isparenja, kiselo mirišući na ukisele pomije, na istrošene baterije. Stepenište je bilo prazno.

Gazdarica nam otvori. On leže na krevet. Tamo je dugo negde ispod grada gde su u skamenjenom mulju, u pesku pliocenskih jezera, ležali kosturi izumrlih riba; iznad njih sivi glineni sudovi obožavalaca vatre i Meseca; a nad svim tim slepa i nepregledna mreža kanalizacije i podzemnih kablova.

U slojevima, u pesku, u fluvijalnim nanosima, u skamenjenom mulju, u sažvakanim zalagajima konglomerata, u kutnjacima kvarca i mekom jeziku ilovače, u pomerenim udovima velikih masa zemlje koje leže jedna pored druge kao u ljubavnom grču, u spojevima propustljivih i nepropustljivih slojeva, u izbijanju izvora koji su pre toga prošli kroz gnaj, kroz sedimentne stene, kroz bazino tle, u probijanju, u bučenju, u oburavanju, kuda, ka čemu, ka kakvom cilju, u odronjavanju, u uništenju, u lomljenju ploča gline koje čuvaju u sebi utisnute tragove sitnih insekata i paprati, u tonenju tresetišta, u okoravanju smolastih jezera, u stvaranju masnog lignita, tako reći izbijavanje nafte, u presazdavanju, u žurbi, u presretanju, u odvajanju velikih količina vode, u poniranju, kuda, ka čemu, ka kakvom cilju, u približavanju odvojenih rektih vrsta zemlje, u lakom podrhtavanju, u stvaranju raseda, u velikim zemljotresima, u iščezavanju toplih izvora, u zaravnjivanju i izdizanju, u susretima, u slepom kruženju, u upornom tečenju, u ponornicama, u stvaranju kristala, u oksidacijama, u skamenjenom mulju, u fluvijalnim nanosima, u pesku. U slojevima.

Tonem, reče Dragan; nad krevetom su se njihale neke senke, kroz ogledalo sa ubuđalim ivicama prolazila su mlaka vodena isparenja. Kuća je tonula u nekakav položaj mulj, iskrčtan, pun fosforescentnih svetlucaćih od istrujelih delova životinja koje su se odavno raspale u njemu.

Dole, na dnu sedi bik; drži zemljnu pogaču kornjača na svojim leđima, pomisli on.

Još jednom, kao nekada ranije, kao nekada davno, kao uvek, brod nije bio brod, voda je postajala zemlja.

Dragan se probudi: zemlja je još lako podrhtavala. Dole, ispod grada, u sazevuždu mada, mekale su se solistacije podzemnih sunaca, neki slojevi su se izdizali, neki iščezavali. Bik je klatio glavom, kornjača je trljala oklop. Dragan ustade i dodirnu zid rukom: osećao je nevidljivu a ipak telesnu vezu sa promenama koje su ubuđivale geološki organizam zemlje. Napolju, u predsoblju, neki

predmeti tek što su bili pali, ili ih je neko bacao; zvuk je do njega dolazio sa zakašnjenjem, ili ga je on primao sa nekim rezervama, sa smetnjama. Zatim, kao da se istrže iz smolastih, lepljivih ustiju gluvila, istrča iz nekih vrata gazdarica. Zemljotres, reče ona kao da se spasava iz velikih, gluvih ustiju mulja koji se sklappao oko kuće, zemljotres, vikala je ona, sada već bez uzroka, mučeći se da ooubi ili da baci nešto sa sebe. Zemljotres, vikala je ona dok je zemlja već bila mizna i dok je u slojeve koji su krili u sebi skamenjene čimovske paprati ulazila ponovo tišina, zemljotres, a kuća se naglo punila zvucima, koracima koji su silazili niz stepenice, vratima koja se otvaraju, česnama koje teku, otvorenim do krajnje moguće granice slavine i zaboravljenim, kotrljanjem nekakvih plehanih kutija i kanti za dubre.

Neko je smirivao gazdaricu, neko je otvarao vrata redom; Dragan je očekivao da se otvore i ona od njegove sobe.

Seti se: popodne je. Seti se: pre toga išao je po muzeju tražeći (smišljao) u numizmatičkim zbiricama onu paru koju je bio sanjao. Nikar: samo viđari sa rošavim bradama, samo glave sa jednim rogom u kosi, samo jedan čun, samo jedan bik; izlana metalna slova koja kao da nikada nisu ništa značila.

Vrata se otvorile. Strašno, reče gazdarica. Vi ležite. To je najbolji položaj u slojezu zemljotresa, reče Dragan. Horizontala. Niko ne može da vas izbaci iz nje.

Sta se dešava, pitala je gazdarica neodređeno, šta se dešava sa ovom zemljom: treći zemljotres od proleća naovamo.

U Japanu je proradio novi vulkan, reče Dragan. Fudži-Jama.

Zar ne znate, pitala je gazdarica zaverenički, snižavajući glas. Zar ne znate: na kraju grada postoji vulkan. Iza Francuskog groblja. Ali ne kazuju; novine ne smeju da pišu o tome. Narod bi se razbežao.

Vulkan, pitao je Dragan.

Da, jedna velika rupa, reče gazdarica. Jedna velika rupa i iz nje izlazi žuta para. Dva vojnika je stalno čuvaju da joj se niko ne bi približio. I danju i noću. I danju i noću. Mi živimo iznad uzavrelog kotla.

Magma, reče Dragan neodređeno.

Gazdarica izade: beo paperjasti oblak isparenja iz kune.

Dragan ustade. Popodne je precvetavalo kao cvet bez vode, kao cvet bačen na nečistu klapu letnjeg putničkog voza. Sa prozora se video isekak ulice boje pečenog krompira; zakrpljeni suncobran jednogonog čistača cipela, zardala tabla autobuske stanice, bremenita žena koja čeka, krivi bagrem, pokvareni oluci. Sve: pokriveno lepljivom nagorelom prašinom koja spepeljuje boje i razjedala oblike. Ispred svega toga, sasvim do prozora: velika gvozdena glava nekakvog nezgrapnog poštanskog aparata, svog masnog od podmazivanja, sa očima od debelih šrafova, od koga polaze posivele i otežale telefonske žice. Grad je stajao neizmenjen, bez ubuđenja, slojanje u popodnevnom miru i ukočen.

Sve je bilo malaksalo, puno umora koji je savladivao elasticitet i čvrstinu oblika kod metala, zamucivao tučak, punio neodređenom sanjivošću beton.

Popodne se rascvetavalo kao cvet koji se otvara poslednjom snagom, bez nade da će još jednom moći da se sklopi. Cvet, reče Dragan.

Seti se: pored ograde raslo je visoko šibije debelih, vlaknastih stabljika. Za precvetalom cvetovima (kada bi sa njih otpale meke latice i lepljivi, razbludni tučak) ostajale su male okrugle parice: izvijene po rubovima i sa kratkim šiljkom u sredini. Braći su ih i utiskivali u kožu; posle su na njoj ostajali crveni pečati.

Tu, u dvorištu, iza mesnatog lišća, divljeg cveća, oni su otkrivali tajnu. Pred nemim, zagovoreničkim pogledima druge dece on se okretao oko sebe sve dok zemlja ne bi počela da se uzdiže levo i desno od njega, tako da je on morao da se hvata za neko drvo i da zatvara oči. Nebo je zalazilo iza granja, otvarala su se usta zemlje; zemlja je zevala. Njemu se činilo da u tim stravično-dimnim trenucima otkriva nešto što objašnjava mnoge stvari.

Kada sam rekao: Cvet, reče Dragan. Da li se zvuk orve reči bio raspukao u vazduhu prošlog trenutka, sada, ili još tada, pre toliko godina. Koliko traje to njegovo zvonko podrhtavanje, ta vrtloglavica pred otkrićem tajne? Ja sam na rubu; ja držim sveću koja kaplje po prstima i osvetljava vlažni bezdan. Ja sam onaj koji otvara oči.

Odvoji se od stola i pođe ka vratima. Podrhtavanje prođe kućom; on zastade, tražeći oslonac. U sledećem trenutku već je znao: autobus je prolazio potresajući temelje kuće razjedene već crvotočnom. Telom mu prode sladunjavi grč, u ustima se sakupljala pljuvačka. Ja sam onaj koji ne traži oslonac, reče. Ja sam onaj koji dolazi bez oružja.

Otvorio je vrata. U predsooblju nije bilo nikoga.

Ja sam sada drugi, reče on. Ja sam sada onaj koji podiže kamen sa grobnica. Ja sam onaj koji ne priznaje vlast vrhovnih sveštenika. Ja sam onaj koji otvara tamnije na kojima leži zabrana.

On uhvati kvaku kao da hvata dršku oružja koje leži duboko u rani. Vrata se otvorile.

U sobi koja je bila preko puta njegove, na postelji u uglu, ležala je devojka sa stepeništa, nesvesna zemljotresa koji su se odigravali na površini, nesvesna autobusa, bagremova, gazdarice, popodneva. Duboko u njenom smu (govorila je senka koja joj je prelazila licem) ljuštali su se neki veliki, tamnocrveni cvetovi, prolazile skilske, pokretne životinje kojima nisu mogla da se vide lica, nadolazile mašinaste, fosforescentne, guste vode.

Dragan polako pođe ka njoj, kao čovek koji je video ono što treba da izvrši, u svim pojedinostima, u nekom dalekom smu.

Ona je ležala, tako reći bestelečna, tako reći lebdeći, tako reći obavijena u nedostupni omotač; lepitir koji sanja da je opet larva, opet van vremena i vetrova, opet samo neodgađljivo, gusto linjanje prepočetka svake misli i svakog osećanja. Preko očiju je ležao jedan mali inat, jedno nepristajanje na igru, otpor prema buđenju, kao prema varu. Kuća, pitala je njena ruka. Nikud odavde, odgovarila je jedna mala plava vena iznad dlanu. Viđela su joj se kolena: varljiva zaošćenost kao kod rečnog kamenja na mesečini. Ja sam dovidnja sama sebe, govorilo je njeno disanje. Sve je zatvoreno, govorilo je njen puls, sasvim malo ubrzan, sasvim malo febrilan, sve je zatvoreno i niko ne može da uđe.

Dragan je stajao, zbunjen, svestan odjednom postavljene udaljenosti, postavljene pred stakleni zid nekog drugog postojanja, uzalud pokušavajući da poveže jednom postavljene veze dalekih prepoznavanja.

Ja tonem, reče on. Na dnu sedi ognjeni bik; pod njim je crna voda, katran i smrt. Propadamo kroz usta istog cveća, ne videći jedan drugoga.

Sa makedonskog preveo autor

Izdaleka si vidljiv kao pukotina u zidu. Dugom slinom si privezan za prste koji te oživljuju, uvijaš se u hladnoj vlazi; kao taman broj pauk se po nežnom šavu spušta na zemlju.

Kiseo zadah se širi oko tebe kada uzmičeš. Koža ti spada s lica kao glupa maska, polako klizne preko tebe teški kapak koji se više neće [otvoriti], prazno zija mračna kuća, u uglu se muči pauk.

10-199701767

UMOR

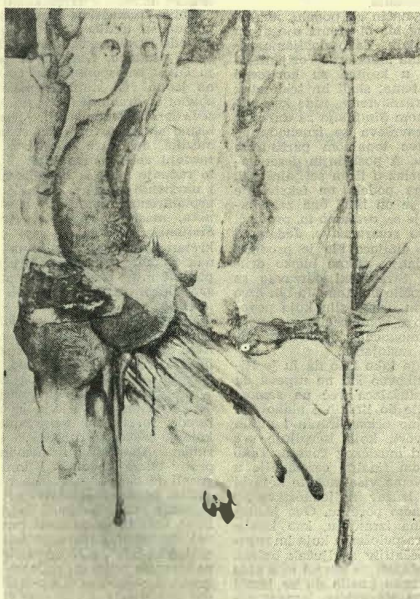
Vetrovi u granju nabrekuju kao dugo zadržavani porivi. Nemo se utopiš u šumi osvetljenog pegama. Ptice koje se u njoj otimaju za svoj krmeljivi smisao skamenile zima, tvoj duh se vrši kao mali majmun.

Spušta se noć, kao prazna vrata u tvojim mislima stoje njihova senka pada na put. Umor se približuje (veštača, ako se osvrneš iz njega ustaju mračne prikaze, violet je ispred tebe zelena od plesni koja se praši.

10-199701511

UDOVICA

Udovica je nema senka mrtvog muža na prozoru koji je kao tamna slika, napolju se dugo mreži noć. Na zidovima se javljaju i ponovo nestaju vlažni prizori. Vetar se zaleće u vrata kao težak ovan.

Sama je usred nagona koji tamne, pokušstvo u sobi ječi. Sve njene kretnje zastaju kao nabori zraka. Mrak se stordnjava u njenoj nežnoj duši, pod prstima gnječi opušak kao praskavu gamad.

10-199701215
GLAVA

Na svakom putu leži hladna glava crnice okovana u duge verige koraka. Mrtvi mravi su kao sasušene kaplje krvi u iskopanim očima, mračno zagledanim u tebe.

Bežiš između drveća, po licu te udaraju pune pesnice svetlosti koja šikće kroz granje. Gušteri se kao dugi prsti samrtnika krive u prahu, senke presecaju tvoj beg.

Bivati-na-rubu-sebe, blizu je pomor noći. Čutanje se ogleda u vlažnom kiklopskom oku.

10-74857407
ELOHIM

Povremeno raspapa nepomičnost sveta, mrk stoji pred [tobom].

Sve oko njega zarasta kao crna krasta. Približuje ti se pegav od krvi i hladnih senki. Na zemlji svetluca pramen trave kao kukac izvrnut na leđa.

Oči mu bulje svirepo kao dve zmijske glave, čutanje vas zapliče, stalno ste bliže jedno drugom. Napolju se smrkava, u oblak prašine rudi se dom. U očima mu prostijava srdžba kao siktav jezik.

Preveo sa slovenačkog
Petar VUJČIĆ